

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

20 februarie 2014

FLW nr. *48*

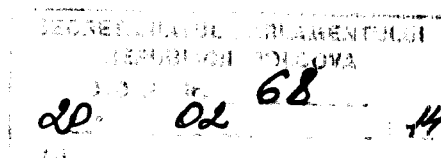
Biroului Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 73 al Constituției Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege privind modificarea și completarea Codului electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997.

- Anexă:** 1. Proiectul legii
2. Nota informativă

Deputați în Parlament

Ion Hadârcă / *T. Deliu*
Ion Hadârcă, PLR
S. Sărbu
Ana Butu / *PLR*

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind modificarea și completarea Codului electoral

nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic – Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 81, art. 667), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 177:

Alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Referendumului local pot fi supuse problemele care au o importanță deosebită pentru localitatea respectivă și care țin doar de competențele legale ale autorităților administrației publice locale.”;

După alineatul (1) se introduce alineatul (1¹) cu următorul conținut:

„(1¹) Textul întrebării supuse referendumului local se redactează în manieră neutră, fără ambiguități sau sugerarea răspunsului. Nu se admit întrebări care se exclud reciproc.”;

2. Articolul 178 va avea următorul cuprins:

„Articolul 178. Problemele ce nu pot fi supuse referendumului local

Referendumului local nu pot fi supuse problemele:

a) de interes național, care țin de competența Parlamentului sau Guvernului, conform atribuțiilor stabilite de Constituție și legi;

b) ce țin de politica internă și externă a statului;

c) care vin în contradicție cu prevederile Constituției și legislației Republicii Moldova;

d) privind impozitele și bugetul;

e) privind măsurile extraordinare sau de urgență pentru asigurarea ordinii publice, sănătății și securității populației;

f) privind alegerea, numirea, demiterea și revocarea în/din anumite funcții a persoanelor care țin de competența Parlamentului, a Președintelui Republicii Moldova și Guvernului;

g) ce țin de revocarea din funcție a primarului, destituit în baza hotărîrii definitive de revocare, pronunțate de instanța de judecată;

h) ce țin de competența instanțelor de judecată sau a procuraturii;

i) privind modificarea subordonării administrativ-teritoriale a localităților cu excepția cazurilor prevăzute de Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri).”.

3. La articolul 186 alineatul (3) se exclude.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul legii privind modificarea și completarea Codului electoral
nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997

1. Temeiul juridic. Prezentul proiect de lege privind modificarea și completarea Codului electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997, este elaborat și înaintat în temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Legea nr. 797 din 02.04.1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, acte care stabilesc dreptul la inițiativă legislativă a Deputatului în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Scopul proiectului. Avînd în vedere că una din formele exprimării voinței poporului, ca și purtător exclusiv al puterii de stat, este referendumul local, prezentul proiect de lege vizează modificarea Codului electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997, în scopul creării unui mecanism legislativ armonizat la practicile statelor europene și stabilirea la nivel legislativ a unei delimitări clare între subiectele care pot fi supuse unui referendum local și celelalte subiecte care sunt de competența Parlamentului sau Guvernului, conform atribuțiilor stabilite de Constituție, și subiectele care pot fi supuse referendumului republican.

Normele legale în vigoare, aferente condițiilor în care anumite probleme pot fi supuse referendumului local, în unele cazuri, pot genera interpretări eronate care eventual distorsionează ideea primară a legiuitorului expusă în normele Codului electoral. Drept consecință, administrația publică locală greșit poate considera că este în competența lor supunerea unui referendum local subiectele care nu țin de interesul localităților respective, dar se referă la interesul național (nivel de stat). În alte cazuri aceștia nu fac distincție între subiectele care pot fi supuse plebiscitului local și atribuțiile Parlamentului sau Guvernului. Prezentul amendament vine să introducă o claritate în domeniul vizat, prin distingerea expresă că „Referendumul local nu se poate referi la problemele de interes național, care țin de competența Parlamentului sau Guvernului, conform atribuțiilor stabilite de Constituție și legi.”.

3. Situația curentă și prevederile proiectului. În redacția în vigoare a articolelor 177 și 178 din Codul electoral se conțin un șir de reglementări care vizează că referendumului local pot fi supuse „probleme care au o importanță deosebită pentru localitatea respectivă și care țin de competența autorităților administrației publice locale.”. Amendamentul propus vine să concretizeze, printr-o prevedere expresă, că autoritățile publice locale vor putea supune referendumului local doar chestiunile care țin de atribuțiile sale consfințite în Legea privind administrația publică locală și nicidecum alte subiecte improvizate sau care țin de competența executivului sau legislativului.

În primul rînd, proiectul de lege concretizează că referendumului local vor putea fi supuse doar subiectele care au o importanță deosebită pentru localitatea

respectivă și care țin de competența autorităților administrației publice locale, stabilite în condițiile Legii privind administrația publică locală.

În plan secund, proiectul prevede că referendumul local nu se poate referi la problemele de interes național, care țin de competența Parlamentului sau Guvernului, conform atribuțiilor stabilite de Constituție și legi. În același timp, subiectele supuse referendumurilor locale nu vor putea ține de politica internă și externă a statului.

În al treilea rând, inițiativa legislativă prevede că problemele supuse referendumului nu pot fi în contradicție cu prevederile Constituției și legislației Republicii Moldova. Așa prin amendarea acestor două articole se va facilita înțelegerea reglementărilor și se va stabili o limită clară între atribuțiile organelor naționale și competențele administrației publice locale în materie de plebiscit local.

4. Argumentare. Necesitatea elaborării prezentului proiect este bazat pe mai multe raționamente:

4.1. În primul rând, necesitatea elaborării și adoptării prezentului proiect rezultă din dreptul constituțional al cetățenilor la inițierea și petrecerea referendumurilor locale, în condițiile legii și la necesitatea adaptării acestui tip de plebiscit la practicile democratice europene în materia vizată;

4.2. Un alt aspect al proiectului vizează introducerea unei clarități în domeniul discutat, prin distingerea expresă că referendumul local nu se poate referi la problemele de interes național, care țin de competența Parlamentului sau Guvernului, conform atribuțiilor stabilite de Constituție și legi.;

4.3. În final, este necesară stabilirea unei norme care ar stabili expres că nu pot fi supuse referendumului subiectele care sunt în contradicție cu prevederile Constituției și legislației Republicii Moldova. Altfel, însăși legea își pierde sensul ei primar.

5. Practica unor state.

La elaborarea prezentului proiect au fost studiate practicile în materie de organizare și desfășurare a referendumurilor locale a 10 state din Uniunea Europeană și Comunitatea Statelor Independente. Este necesar de menționat că prevederile proiectului în cea mai mare parte se axează pe practica statelor europene și pe cea a Federației Ruse.

STATUL	NOTE*
MACEDONIA	Pot fi supuse referendumului local/regional, subiectele care se referă la problemele de nivel local și care sunt în competența (autoritatea) unităților de auto-guvernare locală.
MONTENEGRO	Referendum într-o municipalitate, capitala Republicii, centrul administrativ (denumit în continuare: municipalitatea) va fi inițiat pe probleme specifice, aflate în competența autorității locale. Referendumul municipal poate fi numit în scopul de a obține o opinie a cetățenilor înainte de a lua o decizie cu privire la aspectele specifice aflate în competența adunării municipale, în modul și în urma procedurii prevăzute de statut municipal, și legislația.

